

't Lemels Arfgoed

OPGERICHT 17 APRIL 1997

Jaargang 6, Nummer 1/11

Mei 2003

't Arfnieuws

Opoe's jam 2003

Over een paar maanden hopen we weer een nieuwe voorraad jam te maken voor de komende Oud Hollandse Markt. Veel mensen weten ons gelukkig al te vinden als het gaat om lege potjes (meestal zelfs zonder etiketten!). We hebben er al heel wat, maar er kunnen er nog wel wat bij. Denkt u er aan? Als het wat moeilijk is om ze te brengen, dan halen we ze graag bij u op. (Tel: 331250). Wellicht heeft u in de diepvries nog een restant fruit. We houden ons aanbevolen.

Videoband Lemele 1982

De videoband die gemaakt is van een film van Roel Dijk uit 1982 is nog te koop. De band kost 20 Euro. Wilt u hem liever op DVD, dan zijn de kosten 25 Euro. Verkrijgbaar bij Martien Wilts (tel:331250)

Werk- en Expositieruimte

Er valt weinig nieuws te melden. De procedure voor het verkrijgen van subsidies is lang en arbeidsintensief. Het bestuur beraadt zich over verdere mogelijkheden.

Donateursavond

De jaarlijkse donateursavond is dit jaar gepland op woensdag 29 oktober. Te zijner tijd krijgt u daar nog nader bericht over, voor wat betreft tijd en onderwerp. De datum kunt u al vast in uw agenda noteren.

Cursussen

Graag wil ik u nog even herinneren aan de te houden cursussen die op het programma staan. Bij voldoende deelname gaan we weer oefenen met het zichten, binden en dorsen met de vlegel. Voor het dorsen hebben we 4 mensen nodig. Het is wellicht mogelijk om een instructeur in de arm te nemen die alle fijne kneepjes van dat vak kent. Er schijnen ook nog al wat ceremonies aan te pas te komen. Het zou toch geweldig zijn als we op de oogstdag 2004 in Lemele daar demonstraties van konden zien.

Opgave en inlichtingen: Adri Pouw, tel: 331455.

Herdenkingsuitgave

In mei van het jaar 2005 herdenken we dat het 60 jaar geleden is dat de tweede wereldoorlog voor ons eindigde. We willen proberen dan een speciale herdenkingsuitgave te maken over de periode 1940 – 1945 in Lemele. Nu al willen wij u vragen of u ons daarbij zou kunnen helpen. Heeft u speciale herinneringen aan bepaalde omstandigheden of gebeurtenissen in ons dorp? Zou u die kunnen en willen op-

schrijven of zou u ze ons willen vertellen? Bent u misschien in het bezit van foto's of ander materiaal wat we mogen gebruiken? Neemt u dan nu reeds contact met ons op. De namen van ons bestuur vindt u steeds op de achterpagina van onze uitgave.

We hopen dat velen van u reageren, zodat het een verantwoorde en volledige uitgave kan worden.

Martien Wilts

Donateursbijdrage

Eind mei/begin juni zal de donateursbijdrage, van hen die via incasso betalen, worden afgeschreven. Betalen via incasso maakt het werk van de penningmeester een stuk gemakkelijker. Even een briefje met de juiste tenaamstelling en uw bankrekeningnummer, het bedrag en uw handtekening is voldoende. Willen degenen die hun bijdrage via de bank betalen duidelijk naam en jaartal vermelden?

Wenst u 't Lemels Arfgoed niet meer te ontvangen (wat ik me niet kan voorstellen); een briefje of telefoontje is voldoende.

Penningmeester Dick Vos (0572) 331729

Website en e-mail 't Lemels Arfgoed

Hoewel wij een historische vereniging zijn gaan we toch mee in de vaart der volkeren en hebben sinds kort een website en e-mail adres. De website zal in de loop van deze maand worden gevuld en het adres is ***www.lemelsarfgoed.freeler.nl***

Het e-mail adres is ***lemelesarfgoed@freeler.nl***

U kunt al uw op- of aanmerkingen, bijdragen, opgave voor cursussen e.d. naar dit e-mail adres sturen. De post wordt minimaal één keer per week behandeld.

Redactie Dick Vos

In het volgend nummer willen we een inventarisatie opnemen van alle kleding, gereedschappen en machines die tot op heden aan 't Lemels Arfgoed zijn geschonken of in bruikleen zijn gegeven. Hebt u nog iets op zolder, in kast of schuur wat interessant is voor ons nageslacht?

Transportbedrijf Roelofs

Jan Roelofs en Wilhelmina Roelofs – Roelofs, wonende te Lemelerveld op een boerderij, hadden een groot gezin. Zij kregen 11 kinderen: 5 jongens en 6 meisjes. Van die 11 kinderen is Anton op 6 juni 1916 geboren, als de 4^e in de rij.

Na de lagere schooltijd was er van verder leren natuurlijk geen sprake; er moest verdiend worden om het gezin te laten draaien.

Anton ging thuis meewerken op de boerderij en het slepersbedrijf van zijn ouders. Het slepersbedrijf bestond vooral uit het vervoer van metselzand uit de Lemelerberg. In de avonduren behaalde Anton nog het diploma van de Landbouwschool.

Hij werkte bij zijn ouders op de boerderij tot zijn 19^e jaar. Toen haalde hij zijn rijbewijs en kwam in dienst bij kunstmesthandel Krol in Zwolle. Dat werk hield hij na drie maanden voor gezien, want het was vooral sjouwen met zakken van 100 kilo en dat kon niet goed zijn voor de mens.

Geisler in Lemelerveld vroeg hem te komen werken in zijn garagebedrijf en smederij. De werkzaamheden bestonden vooral uit auto-onderhoud en het rijden van taxi-ritten.

Anton in dienst bij broer Bertus. De vrachtwagen voor het onregelmatig vervoer

Na een jaar ging hij werken bij het transportbedrijf van zijn broer Bertus Roelofs. Beide broers met een vrachtwagen. Het bedrijf had twee afdelingen.

Allereerst de lijndienst Lemelerveld- Lemele- Zwolle en daarnaast het onregelmatige werk als vervoerder van varkens en koeien. Soms werden ook verhuizingen gereden.

Anton herinnert zich nog een verhuizing naar Den Haag. Samen met een ingehuurd kracht ging hij op weg met een volle wagen. In Den Haag aangekomen moest er gelost worden op drie-hoog. De ingehuurd kracht gaf te kennen dat hij dat zware werk niet aankon, zodat Anton in zijn eentje de inventaris naar boven heeft moeten zeulen.

Toen Bertus op 47-jarige leeftijd overleed heeft Anton de zaak met twee vrachtwagens voortgezet, zowel de lijndienst als het onregelmatig vervoer.

In 1941 trouwde Anton met Annie Kelder en uit dat huwelijk werd dochter Minie in 1942 geboren. Annie overleed in 1944.

In 1950 trouwde Anton opnieuw, nu met Dina Kremer (roepnaam Dinie), geboren op 12 maart 1925 in Lutten, een dorpje bij Hardenberg. Tijdens de bruiloft werd de hele familie vervoerd in een van de

vrachtwagens, terwijl het bruidspaar rondreed in de luxe wagen van Geisler.

Het echtpaar ging wonen in Lemele op D55c, nu Dennenhoekweg 6.

Daar werden nog drie kinderen geboren: Betsie (1953); Joke (1954) en Ton (1958)

Vanuit Lemele werd het bedrijf voortgezet. Elke dag op de brommer naar Lemelerveld.

Toen de zoon van Bertus 18 jaar werd kwam hij ook op het bedrijf.

Hij kwam op de gewone vrachtwagen, terwijl Anton ging rijden op

*Het eigen bedrijf.
De GMC-kipper in een optocht.*

een GMC-kipper. Een robuuste wagen die zowel van achteren als van opzij kon lossen. 's Winters was er weinig werk en dat betekende dan de WW. Daar kon je niet van rondkomen, zodat er werd uitgekeken naar ander werk.

Anton kwam te werken bij transportbedrijf Praas in Nijverdal. Daar reed hij op grote trailers op de lijndienst naar Groningen. De chauffeurs uit die tijd reden soms met veel geld rond, omdat de geleverde goederen contant aan hen werden betaald. Zo maakte Anton in de buurt van Hooghalen nog een hachelijk avontuur mee. De weg werd daar plaatselijk hersteld en er moest een eind over ijzeren rijplaten worden gereden. Op een gegeven moment zag hij aan beide zijden van de provisorische rijbaan twee mannen die boomstammetjes over de weg gooiden. De bedoeling was duidelijk: dwingen tot stoppen en de chauffeur beroven van het hem toevertrouwde geld. Ternauwernood kon Anton via slalombewegingen aan deze rovers ontsnappen. Thuis heeft hij dit voorval toen niet verteld, om een bezorgd thuisfront te voorkomen.

In deze "Praas-tijd" van ongeveer drie en een half jaar zijn uit Lemele en Lemelerveld verschillende jongens een dagje met hem meegereeden naar Groningen. Verschillende van hen hebben daar een dag voor gespijbelde van school.

In 1960 stopte hij bij Praas. De werktijden waren zeer onregelmatig en lang. Hij keerde terug naar neef Jan om daar weer op de kipper te gaan werken, tot hij in 1964 voor zichzelf begon. De verplichte vergunning voor het bedrijf huurde hij van zijn neef. Maar binnen korte tijd kwam hij via de voorzitter van het N.O.W. (Nederlands Ondernemersbond Wegverkeer), de heer Hoekstra, in het bezit van een eigen vergunning. Dat was in die tijd mogelijk als je veel ervaring had in de betreffende werkzaamheden. Nu was Anton dus helemaal zelfstandig. Hij kreeg veel werk van Siepe's wegenbouw. Het werk bestond uit het aanvoeren van zand voor de aanleg van de Ceintuurbaan en de A-landen in Zwolle. Ook bij de aanleg van de verkeersweg Lemelerveld - Raalte was Anton Roelofs betrokken.

In die tijd is gedurende enkele jaren Appie Meijer uit Hancate bij hem in dienst geweest als chauffeur.

In 1974 werd het bedrijf gesaneerd. Lichamelijk werd het te zwaar. De vergunning werd ingeleverd en het materieel verkocht. Anton werd huisman.

Dinie Roelofs had intussen ook niet stil gezeten. Twaalf en een half jaar werkte ze in het hotel op de Lemelerberg. Eerst bij Stegeman en

later bij zijn opvolger Beekman. Een zelfde periode werkte zij ook bij Zaal Dijk.

In 1976 wilde Anton weer aan het werk. Hij kwam terecht bij de drukkerij van Larcom tegenover het station in Ommen. Tegenwoordig is er een lokatie van de Imminkhoeve. Op de drukkerij werkte hij o.a. samen met Jan Ekkelkamp van de Nagelweg. In 1979 ging hij op 63 jarige leeftijd met pensioen.

Vorig jaar verhuisden Anton en Dinie Roelofs naar "de Schutse" aan

*Het hele gezin.
Anton en Dina twaalf en een half jaar getrouwd.*

de Dooweg. Ze hebben het daar erg naar hun zin en genieten er o.a. van hun 4 kinderen, 10 kleinkinderen en 7 achterkleinkinderen.

Wergroep geschiedenis winkels en bedrijven.

STORM OOGST!

Wie wind zaait, zal oogsten.

Tijdens een zware zuidwester storm ging de wind in Lemele behoorlijk te keer. Huizen en schuren werden beproefd op hun stormvastheid. Zo ook de kapschuur van kampeerboerderij "DE ESKAMP".

Helaas de wind kreeg vat op de onderste rand en op een gegeven moment kwam het dak helemaal los van de schuur. De storm had zoveel beschadigd dat besloten werd om het gehele dak te vernieuwen.

Tijdens de sloopwerkzaamheden vond men onder de achterste schuine kap nog enkele oude werktuigen. Deze werden door Freek Nijhuis, onze chaufferende campinghouder, opzij gelegd en het Lemels Arfgoed werd ingelicht.

Daar deze drie werktuigen waarschijnlijk waren gebruikt door vorige bewoners van de boerderij, fam. Ulderink en fam. Runherd, hebben we dus contact gezocht met Henk Runherd. Henk, momenteel geen 'renhert' maar meer een hert in ruste, is destijds (erin)getrouwd met Jansje Ulderink, dochter van Johannes Ulderink en Jennigje Wiltink. De huisnaam was Erve Wiltink. Momenteel woont de familie Runherd aan de Kerkweg in Lemele.

Ons verzoek aan Henk was om over deze werktuigen een nadere toelichting te geven, hetgeen enthousiast werd ontvangen en na enkele dagen kwam hij dan ook met zijn Spartamet, de boer in ruste blijft consequent, ons bezoeken. Henk, ook in het bezit van een antieke

BMW met zijspan, verklaart dat hij inderdaad liever op de BMW zit maar dit toch beperkt tot de zomer, bij mooi weer.

Het eerste werktuig, een één rijige aanaardploeg, wordt onder de loep genomen. De ploeg stamt uit ongeveer 1930.

Bij het zien be-

Aanaardploeg

gint Henk vanzelf te vertellen en het lijkt net of hij het nog zo voor zich ziet, je kunt niet zo snel schrijven Misschien is het de volgende keer wel handig om een cassetterecorder te gebruiken. Met de aantekeningen hebben we hieronder getracht om het vertelde zo goed mogelijk weer te geven.

De aanaardploeg werd vooral gebruikt voor de kleinere oppervlaktes aardappelen. Elke boer had bij z'n huis aardappelen voor de eigen consumptie. De ploeg werd door de grond getrokken en zodoende kwam er een zandrug boven op de aardappels. Het voordeel van deze rug was dat de aardappels gemakkelijker te rooien waren en als je ze aanaarde dan werd ook het laatste onkruid er ondergewerkt.

Deze ploeg werd vaak getrokken door een paard of pony. Ook gebeurde het wel eens dat, bij gebrek aan paardenkracht, het werd getrokken door mensenkracht. Soms zag je ook wel eens een boer die een "hellige" vrouw had die dan de ploeg moest trekken. Die was dan na het werken wel mooi mak (twee vliegen in één klap).

De ploeg is op twee manieren in te stellen:

- De schaarbladen konden smaller of breder worden gemaakt. Vaak werd eerst een keer smal een voor gemaakt en later nog een keer breed. Hoe breder de ploeg stond hoe zwaarder het was om te trekken.

- Er is ook nog een diepte instelling mogelijk door middel van een bout in de stang boven het voorwiel.

Deze aanaardploeg werd veel uitgeleend aan kleine boeren en ook aan anderen die een klein stukje aardappelen hadden voor eigen gebruik. Het tweede werktuig is een 'planeet', een handschoffeltuig uit de 50-er jaren.

Hij is gekocht door Wilting Johans.

Ook deze is op verschillende manieren te verstellen. Je kon hem gebruiken om over een rij heen te schoffelen, dan werd het tussenstukje weggehaald. En met het tussenstukje kon je tussen de rijen door werken. Hij werd vooral gebruikt bij bieten, bonen en aardappelen als ze nog klein waren. Het was een hele milieuvriendelijke manier van onkruidbestrijding wat tegenwoordig ook weer helemaal actueel is.

De werkwijze was als volgt:

- Je kon het beste werken met dit werktuig als de bovenlaag van de grond mooi droog was.

- Je maakte een schoffelbeweging, een stukje vooruit en daarna weer achteruit.

- 1 keer per uur werden de mesjes met een wedsteen geslepen.

Het handschoffeltuig

- 1 keer per dag werden de messes op een waterslijpsteen geslepen. Met dit werktuig werden hele grote stukken land onkruidvrij gemaakt zoals een halve hectare bieten en een hectare aardappelen. Om zo oppervlakte onkruidvrij te krijgen was men al

gauw enkele dagen bezig op de akker, lopend wel te verstaan.

Het laatste werktuig is een strosnijder, nog van voor de tweede wereldoorlog.

Als het graan werd gemaaid, en dat gebeurde in die tijd met de hand, dan wilde men het stro gebruiken als strooisel voor in de stal, onder de koeien.

De strosnijder

In die tijd had men vaak een potstal. Dit is een stal waarin het vee losliep en in deze loopruimte werd om de zoveel dagen stro gestrooid zodat het vee weer in een schoon bedje kon liggen.

Het nadeel was dat, als je het stro er zo ingooide, het te lang was, wat bij het leegmaken van de potstal problemen gaf. Het lange stro zat vast in een grote laag en het was heel zwaar om dit met een greep los te spitten. Als het stro in kleine stukjes werd gemaakt dan werd het ook veel gemakkelijker om later te verwerken.

Ook was het later op het land veel prettiger om het korte stro uit te strooien.

Het stro werd één keer in de week gesneden. Het snijmes werd in het gangpad of op de deel neergezet en het stro werd erin gelegd. Het stro werd meestal 1 keer doormidden gesneden en werd dan direct door de stalrepels heen gegooid, in de potstal.

Zo kwam er elke week een nieuwe laag in de stal. Deze laag was aan het eind van de winter ongeveer 1 meter dik en werd dan, op een wagen, naar buiten gespuit om als bemesting te worden gebruikt op het land. Dit was erg zwaar werk. De koeien hadden alles goed aangestampt, ondanks het korte stro. Eenmaal op het land werd de mest eerst nog aan hoopjes gezet om deze later met de mestvork egaal te verspreiden over het land.

Je kunt je, als je het bovenstaande leest, wel voorstellen dat een boer in die jaren, na een dag werken, wel toe was aan rust en niet hoefde te denken aan fitnessapparaten. Het was hard werken en vaak meer dan 12 uur per dag. De zondagsrust was dan ook meer dan een welkome afwisseling; om naast de kerkgang en familiebezoek even op adem te komen. Hier was men dan echt aan toe.

Freek bedankt voor het beschikbaar stellen van de bovenstaande werktuigen en Henk: hartelijk bedankt voor de praatjes bij de plaatjes namens de werkgroep oude ambachten en werktuigen.

Heeft u nog oude werktuigen (of verhalen), of als u iemand kent die nog iets heeft, bel ons dan, want we willen graag dat deze dingen bewaard blijven voor de toekomst.

Bij voorbaat dank.

Gerrit Grefelman tel. 331505 en Gerrit Jan Hallink tel. 331774.

Van boezeroens naar spothemp

Wat is het verschil tussen een zondagse en een daags boezeroen?

De zondagse is nieuwer. Zodra het goede boezeroen wat afgedragen of afgewassen was, werd er opgeschoven met de kleding. Er werd een nieuwe gemaakt en de oude werd daags afgedragen.

Een boezeroen was donker blauw van kleur en had witte strepen en was lang met splitten in de zijnaad. Het kon een smal streepje zijn of iets verder uit elkaar in een patroontje.

Van voren sloot het met wat nu een polosluiting heet, maar dan met een langer split. Het had witte knopen. Een kraag zat er niet op, ze hadden een boordje. Dit noemden ze ook wel een kliertje. Zodra het boordje versleten was werd er een nieuwe opgemaakt.

Als er nog een lapje stof was, maakte men daarvan de nieuwe.

Was er geen stof meer, dan werd onder uit het rugpand een nieuwe geknipt en zette men daar wel een ander lapje in. De schouder was van een dubbele laag stof, het zgn. schouderpasje, want dan scheurde het boezeroen minder snel uit. Er zaten altijd lange wijde mouwen in, die sloten met een boordje en een knoop.

Als deze boordjes versleten waren, werden daar ook nieuwe aangezet. Onder de arm zette men een dreewalt of dreelasse, dit was om uitscheuren te voorkomen.

Ging men uit, dan deed men een befje om. Dit is een lap van meerdere laagjes stof ter grootte van een flinke slab. De bovenste laag was vaak van zijde. De kleur was meestal effen blauw of zwart. Hierop zat wel een kraag en er zat al een strik of stropdas vast opgenaaid.

Dit geheel sloot men in de nek met twee knoopjes. Het befje was heel handig als men b.v. even naar de markt ging, want je hoefde dan geen ander boezeroen aan te trekken om toch netjes en schoon voor de dag te komen.

Voor de rouw had men een zwart befje met een zwarte strik. Voor andere gelegenheden had men gekleurde strikken, vaak met een streep, maar ook wel met stippen.

Tot de twintiger jaren werd dit op deze manier gedragen. Daarna begonnen de jongere mannen witte en gekleurde sporthemden te dragen. Het model bleef ongeveer gelijk. Alleen droegen ze er nu losse harde boorden bij. Deze boorden leken wel van kunststof, ze stonden letterlijk stijf van de stijf sel. Ze hadden de zelfde kleur als het overhemd. In de nek van het boezeroen zat een knoop en in het boordje zat een knoopsgat, zo werd het boordje op zijn plaats gehouden. Van

voren werd een losse knoop gebruikt met daarop een 'drukknoop op een steeltje', waarop een kant en klare strik werd gedrukt.

Ze wasten deze boardjes ook zelf wel, maar voor 'mooi' liet men ze vaak wassen. Als ze ver-

sleten waren werden ze gekeerd.

Daarna kwamen de sporthemden in de mode, die we nu als overhemden kennen.

In de bibliotheek kunt u het één en ander bekijken.

We horen graag uw reactie,
Werkgroep klederdracht.

P.s. nadat we dit stukje hadden geschreven hoorden we dat er ook **schobbejakken** werden gedragen. Wie kan ons hier iets meer over vertellen. Wat zijn dat? Welke kleur hadden die en werden die in of over de broek gedragen? Verder willen we graag weten wat men verstonde onder een kiel. Klopt het wat we hierboven hebben geschreven over het boezeroen, of is dit de kiel van vroeger (zeg maar van +/- 1900)? Weet u hier iets meer van, bel ons (tel. 331363). Wij horen heel graag wat van u.

Erve Meijerman

Nu Beukenallee 6 te Archem

Huidige bewoners

Anton Meijerman gehuwd met Sina Ramaker

Hennie Meijerman

Geschiedenis

Midden in het prachtige natuurrijke Archem ligt verscholen achter de belt Erve Meijerman. De familie Meijerman komt, voor zover wij kunnen nagaan, van oorsprong uit Wegterholt tussen Heino en Wijhe en heeft de huidige locatie gekocht in het najaar van 1872 van Jan Reimink, weduwnaar van Aaltje Santhuis, die weer weduwe was van Manes Rotman. Derk Jan Meijerman en Fennigje Bouwhuis hebben destijds een bod van hfl 2596,- gedaan op het te koop aangeboden huis en erf alsmede vijf percelen grond, welke afzonderlijk reeds waren ingezet voor hfl 2121,-.

In de tabel op de volgende bladzijde is één en ander weergegeven omtrent de waarde van de percelen in die tijd.

Het was in die jaren zeer opmerkelijk om een dergelijk bedrag ineens op te hoesten, vandaar dat het bedrijf daarom waarschijnlijk in zes percelen verdeeld is om het verkoopbaar te maken.

Van leningen was in die tijd geen sprake, het bedrag moest in kontanten aanwezig zijn om iets te verkopen. De oorspronkelijke koopakte verkeert nog in goede staat en een kopie ligt eventueel ter inzage bij 't Lemels Arfgoed. Ook hebben we een kopie van de trouwboekjes van de vader en grootvader van Anton gemaakt.

Anton geeft aan dat zijn overgrootvader Derk Jan eerst aan de Woltersweg te Archem heeft gewoond. Deze boerderij is niet meer aanwezig. (locatie ongeveer hoek Doornsteeg—Woltersweg). De huidige boerderij is volgens de familie Meijerman gebouwd omstreeks 1790—1799.

Werkzaamheden

Anton en zijn broer Klaas hadden gezamenlijk een melkriet in Archem, waarbij Klaas de grote rit had en Anton de kleine rit. Anton haalde de melk van de afgelegen boerderijen (zoals Marsman aan de Regge) en bracht deze naar een centraal punt. Dit melkrijden gebeurde ca. 15 jaar met paard en wagen, waarna de ijzeren ros, de eerste trekker was een Guldner, werd aangeschaft. In een wedstrijd met de Ford van loonwerker Jan Roelofs werd soms de uitlaat van de trekker gehaald om meer

Naam	Kadastraal nr	Grootte	Lokatie	Ingezet bedrag	Ingezet door:
Perceel 1 Huis en erf Vennige Ruge heide	sectie G nr 319a	0.03.50	huidige		
	sectie G nr 2093	0.12.40	nabij uitrit aan de overzijde w/d Doornsteeg		
	sectie G nr 2094	1.02.20	nabij uitrit aan de overzijde w/d Doornsteeg		
		1.18.10		650,-	Geritjan Reimink Landbouwer te Archem
Perceel 2 Milkrot	sectie G nr 1021	1.49.20	verhoogde kamp richting Warmink	225,- 191,-	Geritjan Reimink Landbouwer te Archem Jannes Kramer Schoenmaker te Ommen
Perceel 3 De Tellen	sectie G nr 1019	2.09.20	voor huidige boerderij 37 deel(oostelijk) 47 deel(westelijk)	160,-	Hendrik Schuurman Landbouwer te Archem
				250,-	Geritjan Reimink Landbouwer te Archem
				205,-	Hendrik Kleinlugtenbelt Landbouwer te Archem
Perceel 4 Voeleweide	sectie G nr 1024	1.72.50	in Twistmanshoek (achter H Ekkelkamp)	409,-	Jan Warmink Landbouwer te Lemele
Perceel 5 De Menekke	sectie G nr 336	0.56.40	bij de Paardekop (nabij Archersbrug) huidige uitzichtpunt over natuurgebied	250,-	Geritjan Reimink Landbouwer te Archem
				235,-	Jan Kolkman Landbouwer te Archem
Perceel 6 heide bij de Lappe	sectie G nr 2135	1.39.30	huidige bos Ellenbroek (voormalig AZC centrum) totaalbedrag	177,-	Hendrik Kleinlugtenbelt Landbouwer te Archem
				2121,-	
Perceel 1 t/m 6 alle	zie boven	8.44.70	totaalbedrag	2596,-	Derkjan Meijerman Landbouwer te Archem

Staat van ingezette percelen erva Meijerman anno 1864

Met melkbussen bij de Vos in Archem

snelheid te halen.

Op Nieuwjaarsdag was het gebruikelijk een borrel bij de boeren te drinken. Anton vertelde dat Elsje Stobbelaar wou dat ie eerst een borrel bij hun zou komen drinken, voordat hij bij Eggengoor aanging. Ze zag de bui al hangen. Ook was hij het overladen van de melk, van Anton's kiepkar naar de kar van Klaas, de kar gekiept, wat een kwade boer deed opmerken: "Had me gewaarschuwd, dan had ik de melk opgescheept." Ook waren er boeren o.a. boer Wessels welke beslist geen vergoeding voor het ongeluk wilden.

Verder waren ze druk met het turfsteken bij Kooi-jan in Dalmsholte (tegenwoordig Aufderhaar).

Op de boerderij werden destijds ca. 7 koeien, 2 paarden, 5 varkens en 80 kippen gehouden. De varkens werden bij berigheid gedreven naar de beer bij Voortman. Dit was een hele wandeling, waarna soms de berigheid voorbij was.

Oorlogstijd '40—'45

In de oorlogstijd was de staf van de Duitsers gevestigd bij de Olde Butink (tegenwoordig Grondman), waarvoor de bewoners destijds moesten wijken. De Duitsers kwamen in die tijd melk halen bij de

familie Meijerman. De broer van Anton's vader zag op een avond een varken loslopen, welke de Duitsers hadden losgelaten om te slachten. Dat dit niet de bedoeling was heeft Anton's vader de volgende ochtend bij het melk halen hen wel even duidelijk gemaakt.

An het eind van de oorlog werden in de Archemeres V1 raketten voor lancering klaargemaakt. Tevens waren hier enige grondbunkers gemaakt door de bezetter.

Bij Nieuwerbrug werd de brug gebombardeerd (waarbij Wim Eggengoor om het leven kwam) en werd een noodbrug aangelegd. Voor de melkrit werd nu de Archemerbrug (eigendom van de freule) gebruikt, die wel intact was gebleven. Dus omrijden.

Wist u dat:

Ab van Oenen elke dag melk kwam halen uit de tank bij de familie Meijerman, waarbij hij opmerkte: "Dit is een erg gemakkelijke koe; hij slaat nooit".

Bij het mestladen voor ds. Zomer werd Anton vanuit de lucht beke-

Anton, Klaas, Teun, Gerritdina en Hennie Meijerman

Sina, Anton en Hennie Meijerman bij de boerderij

ken met als gevolg dat de AID de volgende dag bij hem op de stoep stond met een forse boete. De mesthoop had geen verharding onder zich, wat volgens de huidige wetgeving noodzakelijk is. Zo zie je maar weer: Alle zegen kwam in dat geval niet van boven, om in de termen van de dominee te spreken.

Huidige tijd

De oorspronkelijke boerderij is nog altijd in goede staat. Bij het huwelijk van Anton en Sina in 1971 is er een gedeelte bij de boerderij aangebouwd door aannemer Aan het Rot.

De familie Meijerman woont op de boerderij welke in eigendom is. De grond is gepacht van de familie Van der Wijck. De boerderij en de schuren zijn in 2002 verkocht aan jonkheer Otto van der Wijck. Deze wil in de toekomst de gebouwen in oude staat herstellen, waarbij ook de aanbouw weer wordt gesloopt. De relatie met de huidige jonker is goed. Een bezoek van de jonker geeft nu gesprekken over "koetjes en kalfjes", terwijl vroeger een visite bij jonkheer Wolter een puur zakelijke aangelegenheid was, waarbij de betalingen niet vergeten werden.

Anton is na zijn periode in de kerkenraad actief lid van de zang geworden, waarvan ook Sina al 31 jaar en Hennie 37 jaar trouwe leden zijn. Tevens is Anton 56 jaar lid van de muziekvereniging KNA, waarvan hij, na 12 jaar voorzitterschap, tot erevoorzitter benoemd is. Anton is op 29 april 2003 benoemd tot Lid in de Orde van Oranje-Nassau; met andere woorden hij heeft een lintje gekregen als waardering voor al zijn inzet in ons dorp.

Hoewel de gezondheid soms te wensen overlaat, troffen we bij ons gesprek een zeer gastvrije familie met een schat aan informatie, waarvoor onze hartelijke dank.

Adri Pouw, Jan Wieger Pen, Jan Bloten

*In de huidige stal staan geen koeien meer,
maar het ziet er nog wel uit zoals vroeger*

Van wie

iene??

bin ie d'r

De voorouders van Anton en Hennie Meijerman.

De naam Meijerman komt waarschijnlijk van het woord "meijer". Meijer, meier of mijer betekent pachter, zetboer of huurder, maar ook wel schout of rentmeester. De naam Meijer is één van de meest voorkomende namen in Nederland; 3e op de lijst van veel voorkomende achternamen in Overijssel; Meijerman komt weinig voor.

Voor de voorouders gaan we terug naar ongeveer 1756 als Albers Albers Meijerman wordt geboren. Hij trouwt met Berendina Lubbers. Uit dat huwelijk worden tenminste vier kinderen geboren:

1. **Roelof Alberts** * 1788 te Heino + 1868 te Wijhe
2. Henricus Alberts * 1791 te Wijhe + 1853 te Wijhe
gehuwd in 1824 te Wijhe met Janna Hofman
3. Janna Alberts * 1793 te Wijhe
gehuwd met Jan Jalink
4. Lambert Jan Alberts * 1796 te Wijhe + 1864 te Wijhe
gehuwd in 1824 te Wijhe met Alida Jalink

Roelof Alberts Meijerman trouwt in 1822 te Wijhe met Fennigje Antonijs Gelderman.

Zij is een dochter van Derk Antonijs Gelderman en Berentjen Zwiers en geboren in 1796 te Heino en overleden in 1855 te Wijhe.

Uit dit huwelijk worden tenminste vijf kinderen geboren, allen in Wijhe in de buurtschap Wegterholt tussen Heino en Wijhe:

1. Alberdina * 1822 + 1893 te Heino
gehuwd met Derk Brunenberg
2. **Derk Jan** * 1824 + 1893 te Ambt Ommen (Archem 30)
3. Gerritdina * 1826 + 1881 te Wijhe
gehuwd met Hendrik Jan Huisman
4. Johanna * 1829 + 1896 te Heino

gehuwd met Gerrit Stegeman
 5. Asselina * 1833 + 1895 te Wijhe
 gehuwd met Hendrik Loman

Derk Jan Meijerman trouwt in 1855 te Heino met Fennigje Bouwhuis. Zij is een dochter van Teunis Bouwhuis en Aagte Ottermans en geboren in 1826 te Dalfsen en overleden in 1913 te Ambt Ommen.

Uit dit huwelijk worden zes kinderen geboren; de eerste vier in Wijhe en de laatste twee in Archem 30:

1. Fennigien	* 1855	
2. Hendrik	* 1856	+1917
gehuwd met Janna Keijzer		
3. Roelofjen	* 1858	+ 1928
gehuwd met Gerrit Heuver uit Archem (Erve Mijer)		
4. Anton	* 1861	+ 1918
5. Teunis	* 1863	+ 1885
6. Evert Jan	* 1866	+ 1885

Teunis en Evert Jan zijn beide op 18 januari 1885 overleden en waarschijnlijk verdronken bij het schaatsen op de vijver bij kasteel Rechten. Hun overlijden is aangegeven in de gemeente Dalfsen. Zij zijn wel in Lemele begraven.

Derk Jan en Fennigje en vier kinderen verhuizen in 1862 van Wijhe naar Archem.

Anton Meijerman trouwt in 1891 te Ambt Ommen met Alberta Kleinovink.

Zij is een dochter van Teunis Kleinovink en Elizabeth Stegink en geboren in 1865 te Ambt Ommen en overleden in 1946 te Ambt Ommen (Archem)

Uit dit huwelijk worden dertien kinderen geboren, waarvan er acht op jonge leeftijd in Archem overlijden:

1. Everdina	* 1891	
gehuwd met Evert Meijer		
2. Teunis	* 1892	+ 1972
3. Derkje		* 1894
	+ 1895	
4. Derk Jan		* 1896
	+ 1896	
5. Derk Jan		* 1897
	+ 1899	

Alberta Kleinovink

6. Egbert	* 1898	+ 1898
7. Derkje	* 1900	+ 1900
8. Derk Jan	* 1901	
gehuwd met Christina Zwinselman		
9. Frederik	* 1902	+ 1947
ongetrouwd		
10. Egberdina	* 1904	
gehuwd met Egbert Veldhuis		
11. Anton	* 1905	
gehuwd met Ida van Leusen		
12. Albertus	* 1908	+ 1908
13. Alberta	* 1912	+ 1912

Teunis Meijerman trouwt in 1920 te Ambt Ommen met Gerritdina Hekman.

Zij is een dochter van Klaas Hekman en Hendrikje Gerrits en geboren in 1896 te Ambt Ommen en overleden in 1973 te Ommen (Archem).

Uit dit huwelijk worden vijf kinderen geboren:

1. Alberta * 1920 +1998
gehuwd met Gerrit Jan Ekkelkamp
2. Hendrikje * 1921 + 1923
3. Klaas * 1923 + 1969
ongetrouwd
4. **Anton** * 1929
5. Hendrikje * 1935

Anton Meijerman trouwt in 1971 met Gesina Ramaker.

Zij is een dochter van Jan Ramaker en Gerritdina Brink en geboren in 1930 in Anerveen (Gramsbergen)

Teunis en Gerritdina Meijerman

Jan Bloten/Dick Vos

Bronnen: Fam. Meijerman, Burgerlijke stand en doop-, trouw- en begraafboeken op het Historisch Centrum Overijssel, Registratie graven begraafplaats Lemele,

Fotopuzzle

We hebben geen reacties gehad op de foto van de hamer, die in het vorige nummer werd afgedrukt. De hamer wordt goed opgeborgen en is te zijner tijd in onze expositieruimte te zien. Deze keer een echte puzzel "aangeboden" door Henk Visscher

Wie weet wat dit is en waar dit apparaat voor werd en misschien nog wel wordt gebruikt. We verloten weer een taart onder de goede inzenders. Als u het weet, bel Dick Vos (0572) 331729.

Ons Gemeenteblaadje

Van Hendrik van Luinen kreeg ik, in verband met een artikel voor een volgend Arfgoed nummer, een kopie van het kerkblad van juni 1945. Predikant in Lemele was toen ds. Bakker. Het kerkblad was al negen maanden niet verschenen, omdat de drukker moest onderduiken.

In die negen maanden is in Lemele van alles gebeurd; zakelijke, droeve en blijde gebeurtenissen.

Enkele van die gebeurtenissen wil ik daaruit aanhalen:

- Op zondag 10 juni om 7½ uur werd in de kerk een gemeenteavond gehouden. Als spreker ds. A.A. Koolhaas uit Daarle.

Onderwerp: "De Kerk en ons Volk, nu".

- Op woensdagavond 13 juni een vergadering van de Hervormde Jongeren. Na o.a. de bestuursverkiezing komt ds. Vogelaar, Geref. predikant uit Lemelerveld, spreken over "Kerkelijke toenadering, naar noodzakelijkheid en mogelijkheid". Verder staat er: "Dit belooft een belangrijke avond te worden. Hoe staan wij tegenover de Geref. Kerken en zij tegenover ons? Vooral: Hoe blijven we niet staan, maar komen we tot elkander? Laat ieder deze avond vrijhouden. Het gaat ons allen aan."

In de KRONIEK DER GEMEENTE worden achtereenvolgens de namen genoemd van hen die in die periode overleden zijn, de gehuwden, de gedoopten en van hen die belijdenis van hun geloof hebben afgelegd.

Onder de overledenen zijn:

Een bericht dat Evert Grotemarsink in Duitsland bij een bombardement, half februari, was omgekomen. Het bericht komt pas 30 maart in Lemele aan.

- Op 10 april 1945, de dag der bevrijding van Lemele en omstreken, wordt de boerderij van de fam. Alb. Kleinlugtenbeld in Dalmsholte in brand geschoten. Het ergste was dat Hendrik, vlakbij zijn huis, dodelijk getroffen werd en enige uren daarna overleed. Hij was 32 jaar oud.

- Op 13 april overlijdt Teunis, het zoontje van Gerrit Jan Ekkelkamp en Albertha Mijerman; hij was slechts 10 dagen oud. Nu behielden ze geen van de tweeling meer. Maanden te vroeg geboren, hadden ze geen levensvatbaarheid. Triest is dat verderop in het blad de huwelijksvoltrekking tussen Gerrit Jan Ekkelkamp en Albertha Mijerman

op 28 maart 1945 wordt gemeld.

- Verder wordt het overlijden gemeld van Hendrik Jan Boezelman op 21 april 1945, slechts 28 jaar, Hendrikje Bakhuis op 11 mei 1945 slechts 5 jaar als gevolg van een aanrijding met een militair voertuig en Willem Immink op 12 mei 1945, 29 jaar oud, als gevolg van een operatie.

De huwelijken:

In die periode van negen maanden zijn 6 huwelijken gesloten, waaronder die van Gerrit Jan Ekkelkamp en Albertha Meijerman op 28 maart 1945.

Verder traden in het huwelijk:

Albert Jan Immink (E.W. zoon) met Hermina Schurink op 6 december 1944,

Hendrik Jan Schurink (broer van bovengenoemde Hermina) en Dina Hendrika Klein Horsman op 10 januari 1945,

Jan Hendrik Hulsink en Hendrikje Runhart (uit Varsen) op 30 mei 1945,

Gerrit Hendrik Dogger en Egberdina Willemina Hulsink op 6 juni 1945.

De dopelingen:

Op 24 september 1944 werden acht kinderen gedoopt, op 12 november 1944 vier kinderen, op 15 april 1945 zes kinderen terwijl voor 10 juni 1945 ook een doopdienst is vermeld, maar nog geen namen worden genoemd.

Op Palmzondag (25 maart 1945) legden 21 mensen belijdenis van hun geloof af.

Hendrik van Luinen/Dick Vos

Heeft u misschien oude "Ons Gemeenteblaadje" ? Bovenaan het aangehaald blad staat 9e jaargang dus er moeten er vele van gemaakt zijn.

Een kopie is zo gemaakt en we hebben weer een belangrijk stuk historie van onze buurtschap voor de toekomst bewaard.

Dick Vos

Het Oale Boerderiegie

Deur Annie Slots

Een oald boerderiegie hoaste in zien noadaeng zo
versletn

Stund doar achter in 't veld, wie 't niet wus zolt
biekaans vergetn

Het was de bärre lege , 't bekwaamp oe ok slech
Aj oe niet bukn , stoekn ie lilluk met de deurpos in 't
gevech

De kleine stalraampies leutn amper daglich deur
Ie wusn toch niet better, der was geen aandre keur
's Oamds haj de stalluchte woar men zich met reddn
mos

Melk broezn wel in de emmer, de koe was niet de klos
Doar zät een doeve in zien kauwe vrolijk te roekoern
Op 't melkrikke laeng bussn diej dagelijks mossn
schoern

Um de hof stund een gladgeknipte liguster haege
Ie mossn deur een eingsgemaekt roewhöln hekkie
halverweage

Een oalderwetse waterputte was doar ok
Aj dös hädn naam ie uut de emmer gewoon een slok
Doar wödn ok al het vee uut te drinkn egeem
Det was veural 's winters een gloepens probleem
Want 't water was bieje strenge vos vaeke bevreurn
Dikke stukkn ies mos ie uut de putte dan beurn
Veurdet ie het stienkoale water mochn scheppn
Um emmer vol veur means en dier te sleppn
Bie het huus stund een grote peernboom zo fier te
pronkn

In 't veurjoar met witte bloempies noar 't zunlich te
lonkn

*Die in de härfs vol met kleine köttelpeerties hung
Woar menig wapse en piern zich an te buutn gung
veurgoed veurbie die tied van weleer
Want rechtevoort ziej zoiets naens nog meer
En het oale boerderiegie is drastisch verbouwd
Wat blif is de herinnering en det is zo vertrouwd.*

Colofon:

Bestuur Stichting 't Lemels Arfgoed
M. Wilts, Korteveldeweg 2, 8148 RE Lemele voorzitter
A. Pouw, Glintweg 1, 8148 RM Lemele secretaris
D. Vos, Huusminkstg 1, 8148 PR Lemele penningmeester
Mevr. B. Manenschijn, Maanweg 2, 8148 RV Lemele lid
B. Duerink, Lemelerweg 41, 8148 PB Lemele lid

Bankrelatie: Rabobank Ommen - Rek.nr. 34.89.36.877

Kontaktpersonen werkgroepen:

Geschiedenis van winkels en bedrijven:

Bert Duerink, tel.: 331216

Boerderij, straat- en veldnamen onderzoek

Adri Pouw, tel.: 331455

Samenhang families/voorouderonderzoek

Dick Vos, tel.: 331729

Klederdracht:

Bertha Manenschijn, tel.: 331363

Oude ambachten en werktuigen:

Gerrit Jan Hallink, tel.: 331774

Vormgeving en redactie: Dick Vos

Het tijdschrift "t Lemels Arfgoed" verschijnt twee keer per jaar. Een abonnement (donateur) wordt geacht aan het begin van het jaar te zijn ingegaan en kost voor inwoners van Lemele minimaal € 5,- en voor belangstellenden buiten Lemele minimaal € 7,50 in verband met portokosten.

Bij betaling door overschrijving bij "Mededelingen" adres en woonplaats vermelden omdat op de rekeningafschriften alleen de naam wordt vermeld. Voor machtigingen kunt u contact opnemen met de penningmeester.

Overname van artikelen alleen na toestemming van de auteur.